

ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

The problem and administrations of school evaluations under
the Buriram Primary Educational Service Area office 3.

ราเมษ ลางกระโทก¹ เทพพร โลมารักษ์² ศรีเพ็ญ พลเดช³

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

^{2,3}อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 102 คน และครูวิชาการจำนวน 102 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.792 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีปัญหาการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และเขียน การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียนตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขนาดโรงเรียนกับปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและทุกด้าน 3) แนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และเขียน ใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการประเมินประเมินผลการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และเขียนของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยการประเมินผลงานและเวลาเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องเตรียมผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินระดับชาติ เข้ารับการประเมินด้วยความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินอย่างเคร่งครัด

คำสำคัญ: การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผล

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study and compare the problems and management of measurement evaluation and classified by position status and school size and 2) to study on guidelines for management of measurement and evaluations in schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3. The samples of the research were 102 school directors and 102 academic teachers determined by using Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W.'s table. The samples were selected by stratified random sampling. The research tools were 1) the questionnaire with the reliability of 0.792 and 2) the interview form. The data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using the t-test and one-way analysis of variance techniques and Scheff's method of paired comparison was utilized.

The findings were as follows: 1) the problems and administration of school evaluations under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 were in a high level, in the highest level when considered the desired characteristics of each part. And the evaluation of subject areas, the evaluation of reading, analytical thinking and writing skills, the evaluation of learner development activities and the evaluation of national education test were in a high level respectively. 2) The comparison about opinion of the problems the administration of school evaluations for the position status showed that was not differences from an overview and each part, the result of different comparison was between the school size and problems and administration of school evaluations under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 that was significantly found different at .05 level. 3) The guidelines for administration of school evaluations under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 were the evaluation of school areas should have a training to give the teachers more knowledge about evaluation of learning and promote by using evaluation of authentic learning, the evaluation of reading, analytical thinking and writing skills should use a

various materials to evaluate about reading, analytical thinking and writing skills for students, the evaluation of desired characteristics should evaluate about morality, ethics, values and conscious for having a happy life in the society, the evaluation of learner development activities and community service should evaluate about studying time and works and the evaluation of national education test should prepare the students to know about evaluation of national education test. The students need to be trained with understanding and to follow the rules and conditions strictly.

Keywords: School evaluation Problems and guidelines for management evaluation.

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการ เพื่อยกระดับคุณภาพประชากรและเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระหว่างประเทศ โดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา หลักสูตรการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร การวัดผลประเมินผลเพื่อติดตามผลของการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อบกพร่องตลอดจนอุปสรรคของการจัดการศึกษา

งานวัดผลประเมินผลเป็นงานหนึ่งของการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นับเป็นส่วนงานสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา ทั้งนี้ข้อมูลผลการวัดผลประเมินการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขอบเขตของงานวัดผลประเมินผลตามคู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : หน้า 18-30) มีดังนี้ 1) การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล 2) การกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ 3) การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) งานทะเบียน 5) การเทียบโอนผลการเรียน 6) การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น 7) การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา การวัดและการประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการวัดเป็นการตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในรูปของคะแนนหรือคำบรรยายที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกทั้งในระยะเวลา ก่อน ระหว่าง หรือหลังจากการเรียนการสอน ส่วนการประเมินผลเป็น

กระบวนการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดมาพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาเพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งประโยชน์ของการวัดและการประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ นอกจากนี้แล้วผลจากการวัดและการประเมินยังเป็นข้อมูลที่ครูนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพ และเกิดแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การวัดและการประเมินผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ (วสันต์ ทองไทย, 2551 : หน้า 21) แต่จากการศึกษาปัญหาในการวัดผลประเมินผล พบว่า สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2551 : หน้า 42) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากอดีตถึงปัจจุบันไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้” เนื่องจากการประเมินการเรียนรู้ที่ผ่านมามีความเชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนมีพื้นฐานเหมือนกัน ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้จึงใช้มาตรฐานแบบเดียวกันทั้งหมด บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2550 : หน้า 118) การประเมินผลไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้การประเมินผลการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน การดำเนินการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน ในปัจจุบันไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุมการประเมินการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเต็มศักยภาพ

จากความจำเป็นและปัญหาของการวัดผลประเมินผลข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยได้นำหลักการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือกระบวนการบริหารแบบ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Action) มาใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์หรือนิยามศัพท์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : หน้า 226-227) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.792

3.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 204 คน แยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 102 คน ครูวิชาการของโรงเรียนจำนวน 102 คน ตามขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 44 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ครอบคลุม 3 ประเด็น คือ 1) ปัจจัยและสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผล 2) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผล 3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการบริหารงานวัดผลประเมินผล

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน ครูวิชาการ จำนวน 5 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3.5 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1. ปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมมีปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีปัญหาในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.48$) การวัดผลประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ($\bar{X} = 4.48$) การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.47$) และการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ($\bar{X} = 4.24$)

ตอนที่ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน แต่เมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูวิชาการ ($\bar{X} = 4.46$ และ 4.44) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สำหรับผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนกับ โดยภาพรวมและรายด้าน มีดังนี้

1. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.24$) และโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.15$)

2. ด้านการวัดผลประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.12$)

3. ด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.12$) และโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.13$)

4. ด้านการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.07$)

5. ด้านการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.18$)

6. โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลางมีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.14$) และโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 0.08$)

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

1. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการที่ประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถสร้างแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ

2. การวัดผลประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องมีเหตุผลและตามลำดับขั้นตอน สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนได้ฝึกอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ตลอดจนปลูกฝังนิสัยให้นักเรียนรักการอ่าน

3. การวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรประเมินในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขผ่านกิจกรรมประจำวันของนักเรียนและกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ มีจิตสาธารณะประเมินนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ โดยการประเมินอย่างรอบด้าน

4. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม ผลงานของผู้เรียนและเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นหรือความต้องการของชุมชน ควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนค้นหาความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต

5. การวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติสถานศึกษาจะต้องเตรียมผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินระดับชาติ เข้ารับการประเมินด้วยความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการประเมินเต็มความสามารถและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินอย่างเคร่งครัด

5. สรุปผล

1. ปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีปัญหาการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขนาดโรงเรียนกับปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและทุกด้าน

3. แนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดผลประเมินผล การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการประเมินผล การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยการประเมินผลงานและเวลาเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องเตรียมผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินระดับชาติ เข้ารับการประเมินด้วยความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินอย่างเคร่งครัด

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลรายด้านได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา โรจน์เจริญชัย (2553 : หน้า 113-115) พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผล การศึกษามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบคือ ครูขาดความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือ

วัดผลและประเมินผลการศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือและประเมินผลให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขนาดโรงเรียนกับปัญหาการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิมลศรี บุญเรือน (2556 : หน้า 104) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่มีขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ตามลำดับและสอดคล้องกับ ชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553 : หน้า 54) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร รสขุม (2551 : หน้า 58) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดผลประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการประเมินประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยการประเมินผลงานและเวลาเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องเตรียมผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินระดับชาติ เข้ารับการประเมินด้วยความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินอย่างเคร่งครัด จากผลการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความสำคัญของการวัดผลประเมินผลการจัดการศึกษาของสุทธิธรรม ตันติรจนาวงศ์ (2556 : หน้า 10 – 13) การวัดผลประเมินผลมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญต่อการวัดผลและประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยการวัดผลประเมินผลการศึกษาที่มีบทบาทในการตรวจผลเพื่อตรวจสอบดูว่า เทคนิควิธีสอน อุปกรณ์การสอนและเนื้อหา ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ครูได้สอนให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้าง ส่วนใดบ้างที่จำ เป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ส่วนใดบ้างที่ดี อยู่แล้ว นอกจากนั้นยังสามารถนำ ผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงโครงการสอนสำหรับ ใช้ในการเรียนการสอนครั้งต่อไป นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศจากการ วัดผลประเมินในการบริหารและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนควรส่งเสริมหรือจัดอบรมให้บุคลากรโรงเรียนที่มี ขนาดเล็กได้เข้ารับการอบรมพัฒนาให้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ตลอดจน พัฒนาให้ครูผู้สอนเข้าใจวิธีการวัดผลประเมินผลทั้งในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่ม สารการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ด้านการวัดผลประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและด้านการวัดผล ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2. ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการของ นักเรียนเพื่อส่งเสริมความหลากหลายและรอบด้าน ตามแนวทางการประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการทรัพยากรในการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน
2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการวัดผลประเมินตามสภาพจริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า พستภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ชฎาภรณ์ สนิมคล้า. (2553). ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การบริหาร การศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2550). “คุณภาพเครื่องมือวัด” ในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนา เครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา หน่วยที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

ประพันธ์ สุริหาร. (2542). ศัพท์ทางการบริหาร. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น., คลังนาธรรมชาติ.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- ประสาร รสชุ่ม. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมลศรี บุญเรือน. (2556). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒนา โรจน์เจริญชัย. (2553). การบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเบญจมิตร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า: พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2556). เอกสารประกอบการสอน หน่วยที่ 15 การวัดและประเมินการจัดการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาบทิพย์ มงคลเทพ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพของคณะในสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

